

L. van Noort

DE STEEKPROEF VOOR HET RENTABILITEITS- EN FINANCIERINGS-
ONDERZOEK VAN DE FRUITTEELT IN NEDERLAND.

Interne Nota No. 207

Oktober 1975

2171774

WOORD VOORAF

Door de afdeling Tuinbouw wordt jaarlijks een onderzoek verricht naar de rentabiliteit en de financiële positie in de belangrijkste takken van tuinbouw.

Het onderzoek van de fruitteelt in Nederland is met ingang van 1974 op een nieuwe steekproef gebaseerd.

In deze publikatie wordt een verantwoording gegeven van de wijze waarop de steekproef is samengesteld.

De steekproef is samengesteld door A.J.L. van Antwerpen.

Het Hoofd van de
afdeling Tuinbouw,

(Ir. D. Meijaard)

Den Haag, oktober 1975

DE FRUITTEELT IN NEDERLAND

a. De populatie

Ten behoeve van het rentabiliteits- en financieringsonderzoek - waarvoor eenmaal in de 5 à 6 jaar de steekproef wordt vernieuwd - is een onderzoek ingesteld naar het aantal bedrijven met pit- en steenvruchten en de bedrijfsomvang daarvan. Als basis hiervoor is gebruik gemaakt van de Landbouwtelling 1973.

Volgens de Landbouwtelling 1973 waren er in Nederland 10 557 bedrijven met pit- en steenvruchten (in 1968 21 558 bedrijven). De oppervlakte met pit- en steenvruchten bedroeg 31 774 ha. (In 1968 45 718 ha). Een specificatie per provincie van de bedrijven alsmede de oppervlakte met pit- en steenvruchten is in bijlage 1 gemaakt, waarin bovendien het aantal bedrijven is vermeld in de noordelijke provincies, die - uit kostenoverwegingen - buiten het onderzoek zijn gehouden.

Van voornoemde 10 557 bedrijven met pit- en steenvruchten kon worden vastgesteld dat er 4 513 bedrijven niet voldeden aan de minimum-eisen die in het algemeen aan het onderzoek zijn gesteld. Van de resterende 6 044 bedrijven bleken er 3 962 niet te voldoen aan de criteria die voor de groep "gespecialiseerde fruitteeltbedrijven" zijn gesteld. 2 082 gespecialiseerde fruitteeltbedrijven bleken in eerste aanleg - voor het rentabiliteits- en financieringsonderzoek - geschikt te zijn. In voornoemde 2 082 bedrijven zijn 27 bedrijven begrepen die in de vier noordelijke provincies zijn gelegen; zoals eerder vermeld, zijn deze bedrijven niet in het onderzoek betrokken 1). De steekproef is in eerste instantie gebaseerd op 2 055 gespecialiseerde fruitteeltbedrijven. (Zie tabel 1, blz. 6).

De steekproef

Voor de samenstelling van de steekproef zijn de 2 055 bedrijven geografisch in 5 gebieden onderscheiden. Per gebied zijn de bedrijven naar grootteklasse ingedeeld.

Uit elke grootteklasse van bedrijven is vervolgens een willekeurige steekproef genomen. De steekproefpercentages zijn per bedrijfsgrootteklasse opgenomen in tabel 2. Uit deze tabel blijkt dat de "grotere" bedrijven veel sterker in de steekproef zijn vertegenwoordigd dan de

---

1) Van de in bijlage 1 genoemde 153 bedrijven, die gelegen zijn buiten de gebieden van onderzoek, bleken er slechts 27 bedrijven geschikt te zijn voor het onderzoek.

Tabel 1. Berekening van het aantal gespecialiseerde fruitteeltbedrijven die in eerste aanleg geschikt zijn voor onderzoek.

	Aantal bedrijven	In %	Oppervlakte pit- en steenvruchten (ha)	In %
1. Volgens Landbouwtelling 1973	10 557	100	31 774	100
2. Te kleine bedrijven (< 60 sbe's 1)	4 053	38	3 823	12
3. Bedrijven > 60 sbe's 1)	6 504	62	27 951	88
4. Niet agrarisch hoofdberoep	460	5	2 172	7
5. Bedrijven met een agrarisch hoofdberoep	6 044	57	25 779	81
6. Gemengde bedrijven (< 60% van de sbe's 1) aan pit- en steenvruchten)	3 962	37	8 355	26
7. Bedrijven die in eerste aanleg geschikt zijn voor het onderzoek	2 082	20	17 424	55
8. Bedrijven buiten gebied van onderzoek	27	-	280	1
9. Basis voor de steekproef	2 055	20	17 144	54

1). Standaardbedrijfseenheden (sbe's) zijn verhoudingsgetallen die een beoordeling mogelijk maken van de productie-omvang van het gehele bedrijf en van de afzonderlijke produktierichtingen.

Tabel 2. Vergelijking te onderzoeken populatie en steekproef.

Bedrijfs-groottes-klasse (in standaardbedrijfs- eenheden) 1)	Aantal bedrijven		Aantal sbe's		Oppervlakte pit- en steenvruchten (ha)		
	popu- latie	steek- proef in % van populatie	popu- latie	steek- proef in % van populatie	popu- latie	steek- proef in % van populatie	
60 - 120	744	14	1,9	1,9	3 339	63,7	1,9
120 - 240	985	33	3,4	3,3	8 366	285,5	3,4
240 - 480	296	19	6,4	6,3	4 476	283,4	6,3
480 - > 480	30	4	13,3	12,2	962	120,3	12,5
Totaal	2 055	70	3,4	4,4	17 144	752,9	4,4

"kleinere" bedrijven 1). Bij de berekening van de gemiddelde cijfers van kosten en opbrengsten enz.) is uiteraard met de verschillende steekproefpercentages rekening gehouden (Tabel 2, blz. 7).

De mate waarin de bedrijven van de steekproef over de bedrijfsgrootteklasse zijn verdeeld, blijkt eveneens uit tabel 2, waarin zowel t.a.v. het aantal bedrijven het aantal sbe's en de oppervlakte pit- en steenvruchten de steekproef met de populatie is vergeleken.

Uitgaande van verschillende steekproefpercentages per grootteklasse werden 70 bedrijven voor deelname aan het onderzoek bezocht. Het resultaat van het bezoek aan de 70 aldus gekozen bedrijven is als volgt:

	gespecialiseerde fruitteeltbedrijven
1. Geschikt voor en bereid tot deelneming	36
2. Geschikt voor, doch niet bereid tot deelneming	18
3. Om administratieve redenen niet geschikt tot deelneming	7
4. In verband met plannen tot verkoop van het bedrijf niet geschikt voor deelneming	2
5. Te klein (> 60 sbe's)	1
6. I.v.m. een te verwachten onteigening niet geschikt voor deelneming	4
7. Gemengd met andere takken van bedrijf of beroep	2
	<hr style="width: 10%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> 70

Ter vervanging van de onder punt 2, 3 en 4 genoemde bedrijven werden 27 bedrijven van nagenoeg dezelfde grootte in het onderzoek betrokken.

De voor het onderzoek ongeschikte 7 bedrijven, zie punt 5 t/m 7, zijn niet vervangen. Bij de vaststelling van de steekproefpercentages is rekening gehouden met het feit dat niet alle bedrijven voor het onderzoek geschikt zouden zijn.

De 63 uiteindelijk in het onderzoek betrokken bedrijven vertegenwoordigen een populatie van naar schatting 1850 bedrijven.

---

1) Door rekening te houden met de verschillende mate waarin "grotere" en "kleinere" bedrijven tot de totale produktie bijdragen, wordt de betrouwbaarheid van de informatie over de resultaten van de tuinbouw, die op basis van een beperkt aantal waarnemingen kan worden gegeven, verbeterd.

Bijlage 1. Bedrijven met pit- en steenvruchten in Nederland

	Aantal bedrijven		Oppervlakte pit- en steenvruchten	
	Totaal	Buiten de gebieden van onderzoek	Totaal	Buiten de gebieden van onderzoek
			ha	ha
Groningen	66	0,7	66	-
Friesland	56	0,5	56	-
Drenthe	6	0,1	6	-
Overijssel	66	0,7	25	41 1)
Gelderland	3836	36,3	-	3836
Utrecht	930	8,8	-	930
Noord-Holland	522	4,9	-	522
Zuid-Holland	1247	11,8	-	1247
Zeeland	1100	10,4	-	1100
Noord-Brabant	859	8,1	-	859
Limburg	1625	15,4	-	1625
IJsselmeerpolders	244	2,3	-	244
Totaal Nederland	10557	100,0	153	10404
In %	100,0		1,5	98,5
			100,0	1,5
			31774	100,0
			462	31312

Basis: Landbouwtelling 1973.

1) Deze bedrijven zijn gelegen in "Olst en Wijhe".

